

ÚPLNÉ ZNĚNÍ (pracovní pomůcka)

ÚŘEDNÍ SDĚLENÍ ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

ze dne 1. března 2018

(ve znění úředního sdělení č. 3/2021 Věst. ČNB, ze dne 31. března 2021)

ke způsobu výpočtu rizikových vah pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů

Česká národní banka k ustanovení § 41ca odst. 3 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 375/2015 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu a v souvislosti s úpravou systému pojištění vkladů, a § 14 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 375/2015 Sb., sděluje:

- I. Způsob výpočtu rizikových vah pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů se řídí obecnými pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví k metodám výpočtu příspěvků do systémů pojištění vkladů (**EBA/GL/2015/10**).
- II. Podrobnosti k výpočtu rizikových vah **banky a spořitelního a úvěrního družstva** (dále jen „úvěrová instituce“) a **pobočky banky z jiného než členského státu**¹ pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů Garančního systému finančního trhu jsou uvedeny v příloze č. 1.
- III. Přehled indikátorů rizik, jejich vah a mezí pro výpočet individuálního rizikového skóre pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů je uveden v příloze č. 2.
- IV. Toto úřední sdělení nabývá platnosti dnem vyhlášení ve Věstníku České národní banky. Způsob výpočtu rizikových vah uvedený v tomto úředním sdělení bude při stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů poprvé použit v roce **2018**.
- V. Dnem vydání tohoto úředního sdělení pozbývají platnosti následující úřední sdělení:
 1. Úřední sdělení České národní banky č. 2/2016 Věst. ČNB, ke způsobu výpočtu rizikových vah pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů, a
 2. Úřední sdělení České národní banky č. 2/2017 Věst. ČNB, ke způsobu výpočtu rizikových vah pro účely stanovení příspěvků do Fondu pojištění vkladů.

Viceguvernér

Ing. Mojmír Hampl, MSc., Ph.D. v. r.

Přílohy

Příloha č. 1 - Podrobnosti k výpočtu rizikových vah

Příloha č. 2 - Přehled indikátorů rizik, jejich vah a mezí pro výpočet individuálního rizikového skóre

Sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu

Odpovědný zaměstnanec: Ing. Litošová, tel.: 224 413 291

¹ Pobočkou banky z jiného než členského státu, která se v souladu s § 41a odst. 3 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, účastní systému pojištění pohledávek z vkladů, se pro účely tohoto úředního sdělení rozumí pobočka podle definice v § 1 odst. 6 písm. b) uvedeného zákona.

Podrobnosti k výpočtu rizikových vah

1. Za účelem stanovení rizikové váhy se vypočítá hodnota individuálního rizikového skóre (*IRS*) indikátorů rizik, a to metodou klouzavé stupnice.
2. Pro každý indikátor rizika je stanovena horní mez (*a*) a dolní mez (*b*), hodnoty mezi horní a dolní mezí jsou dány spojitou lineární funkcí.
3. Přehled indikátorů rizik, jejich vah a hodnot horních a dolních mezí pro výpočet *IRS* je uveden v příloze č. 2. V údajích za úvěrové instituce se zohlední i údaje za jejich pobočky umístěné mimo území ČR.
4. Značí-li vyšší hodnota indikátoru rizika vyšší riziko, hodnotám indikátoru rizika nad horní mezí se přiřadí hodnota *IRS* = 100, hodnotám pod dolní mezí hodnota *IRS* = 0 a pro hodnoty indikátoru rizika mezi dolní a horní mezí se hodnota *IRS* stanoví podle vzorce pro rostoucí funkci:

$$IRS = \frac{x - b}{a - b} \cdot 100,$$

kde: x hodnota indikátoru rizika.

5. Značí-li vyšší hodnota indikátoru rizika nižší riziko, hodnotám indikátoru rizika nad horní mezí se přiřadí hodnota *IRS* = 0, hodnotám pod dolní mezí hodnota *IRS* = 100 a pro hodnoty indikátoru rizika mezi dolní a horní mezí se hodnota *IRS* stanoví podle vzorce pro klesající funkci:

$$IRS = -\frac{x - a}{a - b} \cdot 100,$$

kde: x hodnota indikátoru rizika.

6. Pokud došlo v předcházejícím kalendářním roce (nebo později před stanovením výše příspěvku) k fúzi nebo rozdělení úvěrové instituce, stanoví se hodnota indikátoru rizika (x) na základě poměru součtů hodnot za všechny osoby účastníci se dané přeměny (tj. zaniklé, nadále existující i nově vzniklé úvěrové instituce a pobočky banky z jiného než členského státu).
7. Pokud u některého indikátoru rizika úvěrové instituce nebo pobočky banky z jiného než členského státu nejsou údaje pro výpočet *IRS* výše uvedeným postupem k dispozici, použije se aritmetický průměr hodnot *IRS* všech ostatních úvěrových institucí a poboček bank z jiného než členského státu, kterým se hodnota *IRS* příslušného indikátoru rizika v daném kalendářním roce tímto postupem stanoví.
8. S využitím *IRS* a vah indikátorů rizik (IW_j) se stanoví celkové rizikové skóre (*ARS*) úvěrové instituce nebo pobočky banky z jiného než členského státu podle vzorce:

$$ARS = \sum_{j=1}^n IW_j \cdot IRS_j,$$

kde: IW_j ... váha indikátoru „j“,
 IRS_j ... individuální rizikové skóre indikátoru „j“,
 n ... počet indikátorů.

9. Celková riziková váha (ARW) úvěrové instituce nebo pobočky banky z jiného než členského státu se stanoví na základě jejího ARS podle vzorce:

$$ARW = 20 + (150 - 20) \cdot \frac{ARS}{100}.$$

Přehled indikátorů rizik, jejich vah a mezí pro výpočet individuálního rizikového skóre

Indikátor rizika	Váha indikátoru rizika (IW)			Funkce IRS horní mez (a) dolní mez (b)
	min. váha	regulatorní úprava	celková váha	
Kapitál:	18,0%	6,0%	24,0%	
<p>Indikátor č. 1:</p> <p>a) úvěrová instituce: pákový poměr podle nařízení Komise² = $\frac{\text{kapitál tier 1}}{\text{celková expozice podle nařízení}} \cdot 100$</p> <p>b) pobočka banky z jiného než členského státu³: pákový poměr (leverage) = $\frac{\text{kapitál tier 1}}{\text{aktiva celkem}} \cdot 100$</p> <p>(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku*; v %, na 2 desetinná místa)</p>	9,0 %	1,0 %	10,0 %	<p>Klesající funkce a = 10 b = 4</p>

² Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/62 ze dne 10. října 2014, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o pákový poměr. Použije se údaj se zohledněním přechodných ustanovení.

³ Údaj o pákovém poměru podle nařízení Komise 2015/62 nelze stanovit, protože podle § 6 odst. 3 vyhlášky č. 346/2013 Sb. ve znění vyhl. č. 300/2015 Sb. „pobočka banky z jiného než členského státu sestavuje a předkládá na individuálním základě výkazy odpovídající přímo použitelnému předpisu Evropské unie upravujícího obezřetnostní požadavky a předpisům jej provádějícím ve shodném rozsahu, periodicitě a termínech jako banky podle odstavce 2 písm. a), s výjimkou výkazů, které sledují skutečnosti týkající se pákového efektu.“

<p>Pozn.: Výpočet pro úvěrovou instituci – použijí se údaje vykázané v souladu s nařízením č. 2015/62 a č. 680/2014 ve znění nařízení 2016/428: Kapitál tier 1: <i>corep_of_ind C_01.00</i> – Kapitál (ř. 015 sl. 010) Celková expozice podle nařízení: <i>corep_lr_ind C 47.00</i> - Výpočet pákového poměr (ř. 300 sl. 010) Výpočet pro pobočku banky z jiného než členského státu: Kapitál tier 1: <i>corep_of_ind C_01.00</i> – Kapitál (ř. 015 sl. 010) Aktiva celkem: Q1: 1000násobek <i>FISIFE10, FIS10_11</i> (ř. 1 sl. 1) <i>FIN0001</i> Q2, Q3, Q4: <i>finrep9_ind_ifrs F 01.01</i> - Rozvaha: aktiva (ř. 380 sl. 010)</p>				
<p>Indikátor č. 2: kapitálový poměr CET1 = $\frac{\text{kmenový tier 1 (CET1) kapitál}}{\text{rizikové expozice celkem}} \cdot 100$ (výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku*; v %, na 2 desetinná místa)</p>	9,0 %	5,0 %	14,0 %	<p>Klesající funkce a = 20 b = 10</p>
<p>Pozn.: Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu: Kmenový tier 1 kapitál: <i>corep_of_ind C_01.00</i> – Kapitál (ř. 020 sl. 010) Rizikové expozice celkem: <i>corep_of_ind C 02.00</i> – Kapitálové požadavky (ř. 010 sl. 010)</p>				
Likvidita a financování⁴	18,0%*	0,0%*	18,0%*	
<p>Indikátor č. 3: LCR podle nařízení Komise 2015/61 = $\frac{\text{rezerva v oblasti likvidity}}{\text{čistý odtok likvidity}} \cdot 100$ (výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku*; v %, na 2 desetinná místa)</p>	9 %	9,0 %	18,0 %	<p>Klesající funkce a = 150 b = 100</p>
<p>Pozn.: Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu - použijí se údaje vykázané v souladu s nařízením 2015/61 a č. 680/2014 ve znění nařízení 2016/322: Rezerva v oblasti likvidity: Q1: 1000násobek <i>LISIFE11, LIS11_51</i> (ř. 1 sl. 1) <i>LCR1172</i></p>				

⁴ Protože druhý z indikátorů rizika u kategorie „likvidita a financování“ (NSFR) podle pokynů EBA (EBA/GL/2015/10) zatím není využit, je minimální váha tohoto indikátoru přiřazena jako regulatorní úprava k ukazateli LCR, aby byla zachována minimální váha celé kategorie „likvidita a financování“ ve výši 18 %.

Q2, Q3, Q4: corep_lcr_da_ind C 76.00.a – Krytí likvidity – výpočty (ř. 010, sl. 010)

Čistý odtok likvidity:

Q1: **1000násobek** LISIFE11, LIS11_51 (ř. 2 sl. 1) LCR1173

Q2, Q3, Q4: corep_lcr_da_ind C 76.00.a – Krytí likvidity – výpočty (ř. 020, sl. 010)

V případě likviditní podskupiny se hodnota indikátoru stanoví výše uvedeným způsobem za podskupinu jako celek a použije se pro jednotlivé členy podskupiny.

NSFR - ukazatel bude zaveden při implementaci výpočtu podle nařízení 2019/876 (CRR2) novelizujícího nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013.

Kvalita aktiv	13,0%	7,0%	20,0%	
<p>Indikátor č. 4:</p> <p>podíl nevykonných pohledávek (NPL) = $\frac{\text{nevykonné úvěry a pohledávky}}{\text{úvěry a pohledávky celkem}} \cdot 100$</p> <p>(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku*; v %, na 2 desetinná místa)</p>	13,0 %	7,0 %	20,0 %	<p>Rostoucí funkce a = 10 b = 1</p>

Pozn.:

Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu:

Nevykonné úvěry a pohledávky:

Q1: **1000násobek** součtu hodnot

FISIFE90, FIS90_13 (ř.11 sl. 3)+(ř. 14 sl. 3)+(ř.17 sl. 3) +(ř.29 sl. 3)+(ř.32 sl. 3)+(ř.33 sl.3)+(ř.43 sl. 3)+(ř.46 sl. 3)+(ř.47 sl. 3)

Q2, Q3, Q4: finrep9_ind_ifrs F 18.00.a – Výkonné a nevykonné expozice (I) (ř.090 sl. 060)+(ř.120 sl. 060)+(ř.150 sl. 060)+(ř.193 sl. 060)+(ř.196 sl. 060)+(ř.197 sl. 060)+(ř.223 sl. 060)+(ř.226 sl. 060)+(ř.227 sl. 060)

Úvěry a pohledávky celkem:

Q1: **1000násobek** součtu hodnot

FISIFE90, FIS90_13 (ř.11 sl. 1)+(ř. 14 sl. 1)+ (ř.17 sl. 1) +(ř.29 sl. 1)+(ř.32 sl. 1)+(ř.33 sl. 1)+(ř.43 sl. 1)+(ř.46 sl. 1)+(ř.47 sl. 1)

Q2, Q3, Q4: finrep9_ind_ifrs F 18.00.a – Výkonné a nevykonné expozice (I) (ř.090 sl. 010)+(ř.120 sl. 010)+(ř.150 sl. 010)+(ř.193 sl. 010)+(ř.196 sl. 010)+(ř.197 sl. 010)+(ř.223 sl. 010)+(ř.226 sl. 010)+(ř.227 sl. 010)

Podíl se stanoví jako poměr nevykonných a celkových úvěrů a pohledávek vůči vládním institucím, nefinančním podnikům a domácnostem (brutto) za portfolia v naběhlé hodnotě, v reálné hodnotě vykázané do OCI (nebo prostřednictvím vlastního kapitálu a podléhající znehodnocení), povinně v reálné hodnotě a reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty (resp. LOCOM do zisku nebo ztráty nebo prostřednictvím vlastního kapitálu a nepodléhající znehodnocení). Pokud jsou tyto úvěry a pohledávky tvořeny pouze pohledávkami z platebních služeb, použije se jako hodnota indikátoru aritmetický průměr hodnot indikátoru všech ostatních úvěrových institucí a poboček bank z jiného než členského státu, kterým se hodnota tohoto indikátoru v daném kalendářním roce podle výše uvedeného vzorce stanoví.

Model podnikání a řízení	13,0%	8,0%	21,0%	
<p>Indikátor č. 5:</p> $\text{podíl rizikových expozic} = \frac{\text{rizikové expozice celkem}}{\text{aktiva celkem}} \cdot 100$ <p>(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku*; v %, na 2 desetinná místa)</p>	6,5 %	7,5 %	14,0 %	Rostoucí funkce a = 100 b = 30
<p>Pozn.: <i>Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu:</i> Rizikové expozice celkem: corep_of_ind C 02.00 – Kapitálové požadavky (ř. 010 sl. 010) Aktiva celkem: Q1: 1000násobek FISIFE10, FIS10_11 (ř. 1 sl. 1) FIN0001 Q2, Q3, Q4: finrep9_ind_ifrs F 01.01 – Rozvaha: aktiva (ř. 380 sl. 010)</p>				
<p>Indikátor č. 6:</p> $\text{ziskovost aktiv (RoA)} = \frac{\text{zisk (ztráta) po zdanění}}{\text{aktiva celkem}} \cdot 100$ <p>(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrné hodnoty zisku k 31. 12. za předcházející 2 kalendářní roky** a průměrné hodnoty aktiv k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí za předcházející 2 kalendářní roky***; v %, na 2 desetinná místa)</p>	6,5 %	0,5 %	7,0 %	Klesající funkce a = 1,5 b = 0
<p>Pozn.: <i>Výpočet pro úvěrovou instituci a pobočku banky z jiného než členského státu:</i> Zisk (ztráta) po zdanění: k 31. 12. 2019: 1000násobek FISIFEE20, FIS20_11 (ř. 71 sl. 1) FIN0177 k 31. 12. 2020 a násl.: finrep9_ind_ifrs F 02.00 – Výkaz zisku nebo ztráty (ř. 670 sl. 010) Aktiva celkem: Q1: 1000násobek FISIFE10, FIS10_11 (ř. 1 sl. 1) FIN0001 Q2, Q3, Q4: finrep9_ind_ifrs F 01.01 – Rozvaha: aktiva (ř. 380 sl. 010)</p>				
Potenciální ztráty FPV	13,0%	4,0%	17,0%	
<p>Indikátor č. 7:</p> $\text{nezatíženost aktiv} = \frac{\text{nezatížená aktiva}}{\text{kryté pohledávky z vkladů}} \cdot 100$	13,0 %	4,0 %	17,0 %	Klesající funkce

(výsledná hodnota indikátoru se stanoví jako poměr průměrných hodnot k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku*; v %, na 2 desetinná místa)				a = 500 b = 50
Pozn.: <i>Výpočet pro banku a pobočku banky z jiného než členského státu:</i> <i>Nezatížená aktiva:</i> <i>Q1: 1000násobek AESIFE10, AES10_11 (ř. 1 sl. 6) AEZ0006</i> <i>Q2, Q3, Q4: ae_ind_Asset_encumbrance F 32.01 – Aktiva vykazující instituce (ř. 010 sl. 060)</i> <i>Kryté pohledávky z vkladů - bank: DISIFE24, DIS24_01 (ř. 1 sl. 2) EVD0181</i> <i>Výpočet pro spořitelni a úvěrní družstvo:</i> <i>Nezatížená aktiva:</i> <i>Q1: 1000násobek AESIFE10, AES10_11 (ř. 1 sl. 6) AEZ0006</i> <i>Q2, Q3, Q4: ae_ind_Asset_encumbrance F 32.01 – Aktiva vykazující instituce (ř. 010 sl. 060)</i> <i>Kryté pohledávky z vkladů - DZ: DOZAS24, DIS24_01 (ř. 1 sl. 2) EVD0181</i>				
Celkem (za všechny indikátory)	75,0%	25,0%	100,0%	

- * Pokud v průběhu předcházejícího kalendářního roku nebo později před stanovením výše příspěvku došlo k fúzi nebo rozdělení úvěrové instituce, stanoví se průměrná hodnota jako $\frac{1}{4}$ součtu hodnot vykázaných všemi osobami účastnicími se dané přeměny (tj. zaniklými i nástupnickými úvěrovými institucemi nebo pobočkami banky z jiného než členského státu) k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí předcházejícího kalendářního roku.
- ** Pokud v průběhu předcházejícího kalendářního roku nebo později před stanovením výše příspěvku došlo k fúzi nebo rozdělení úvěrové instituce, stanoví se průměrná hodnota jako $\frac{1}{2}$ součtu hodnot vykázaných všemi osobami účastnicími se dané přeměny (tj. zaniklými i nástupnickými úvěrovými institucemi nebo pobočkami banky z jiného než členského státu) k 31. 12. za předcházející 2 kalendářní roky.
- *** Pokud v průběhu předcházejícího kalendářního roku nebo později před stanovením výše příspěvku došlo k fúzi nebo rozdělení úvěrové instituce, stanoví se průměrná hodnota jako $\frac{1}{8}$ součtu hodnot vykázaných všemi osobami účastnicími se dané přeměny (tj. zaniklými i nástupnickými úvěrovými institucemi nebo pobočkami banky z jiného než členského státu) k ultimům 1., 2., 3. a 4. čtvrtletí za předcházející 2 kalendářní roky.